

2

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/ 101-1/237/106005

Ankara

8 / 9 / 1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

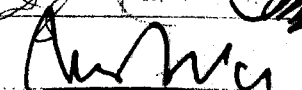
"Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" bu günkü Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER
Başbakan

- Eki :
- 1- Kanun Hükmünde Kararname
 - 2- Gerekçe
 - 3- Resmi Gazete (10 adet)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Komisyon	- İşleri
TARİH	14.9.1993 1/591
K. M. D.	
BAŞKAN	

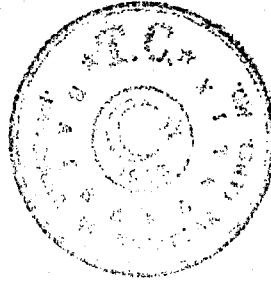
Not : Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması.

B/ GENEL GEREKÇE

5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre; il sınırları içinde huzur ve güvenliğin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin, ilçe sınırları içinde ise kaymakamın ödev ve görevlerindendir.

Vali ve kaymakamlar, huzur ve güvenliğı emirlerindeki polis ve jandarma güçleri ile sağlamak durumundadır; bu güçleri kullanabilmeleri ise, güvenlik teşkilatı ve personeli üzerinde tartışmasız bazı yetkileri gerektirmektedir.

Kanun Hükmünde Kararname ile, mülki amirlerin yukarıda belirtilen görevlerini daha iyi yerine getirebilmesi amaçlanmaktadır.

4
B/MADDE GEREKÇELERİ

4 Madde 1- Özel eğitim görmüş personelin nokta atamasına tabi tutulması, ihtisaslaşmanın gereği ve hizmetin yararınadır. Ancak böyle bir niteliği olmayan ve il jandarma komutanlıkları emrine atanan astsubay ve uzman jandarmalardan emniyet ve asayiş görevi alacak olanların istihdam yerlerinin jandarma komutanının teklifi üzerine valinin onayı ile belirlenmesi ilkesi benimsenmiştir.

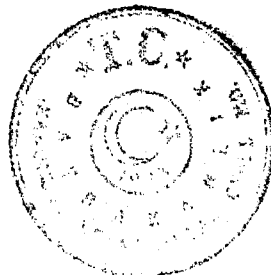
Valinin taşıdığı sorumluluğun doğal sonucu olarak valiye il içinde görevli astsubay ve uzman jandarmaların görev yerlerini değiştirebilme yetkisi de tanınmıştır.

İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinde valinin il sınırları içinde bulunan genel ve özel kolluk kuvvet ve teşkilatının amiri olduğu; il sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa yönelik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisinin valinin ödev ve görevleri içinde bulunduğu; jandarma, polis, gümrük muhafaza ve diğer özel kolluk kuvvetlerinin bütün ast ve üstlerinin il içine özgü olmak üzere geçici veya sürekli olarak vali tarafından yerlerinin değiştirilebileceği hükümleri yer almaktadır. İllerin yönetimini, teşkilatların çalışma usullerini, mülki idare amirlerinin görev ve yetkilerini düzenleyen mezkur Kanunun hükümleri, 2803 sayılı Kanun düzenlenirken gözönünde tutulmamıştır. 2803 sayılı Kanun ayrıca "İl İdaresi Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri jandarma teşkilatı için uygulanmaz" hükmünü de getirmiştir.

Böylece iki kanunda birbirine zıt hükümler yer almış, bir kanunun verdiği bir yetki, diğer kanunla ortadan kaldırılmıştır. Valinin İl İdaresi Kanununda sayılan görev ve ödevleri ise devam etmektedir. Görev ve sorumluluğun devam ettiği yerde, bu görevin ifasında çalışacak personelin yeteneğine, başarı ve başarısızlıklarına, görevin gerektirdiği niteliklere göre çalışma yerinin belirlenmesi veya değiştirilmesi, kaçınılmaz bir uygulamadır.

Madde 2- Yürürlükteki Kanunda jandarma personeline sadece askeri hiyerarşi içerisinde ceza verebilme sistemi benimsenmiştir. Getirilen değişiklikle mülki görevleri nedeniyle disiplin suçu işleyen jandarma personelinin cezalandırılmasını isteme yetkisi mülki amire tanınmıştır.

Madde 3- 2803 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek 1 inci madde ile teftiş ve denetim konusu düzenlenmiştir. İl İdaresi Kanununa göre, genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiri olan; suç işlenmesini önlemek, kamu düzen ve görevini korumak için gereken tedbirleri alan; bu amaçla Devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam eden; mülki sınırlar içindeki huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa yönelik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk önlemlerini almak ile görevli olan; adli ve

5

askeri teşkilat dışındaki bütün Devlet daire, kurum ve işletmelerini denetleme ve teftiş yetkisi olan mülki amirin kendisine bağlı jandarma teşkilatını teftiş ve denetim yetkisinin olmaması büyük bir hukuki boşluktur. Bu nedenle yukarıda sayılan görevlerin ve yetkilerin doğal bir sonucu olarak mülki amirlere il ve ilçe jandarma komutanlıklarını denetim yetkisi verilmiştir.

Aynı durum İçişleri Bakanlığı için de sözkonusudur. İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna göre, iç güvenlik kuruluşlarını idare etmek suretiyle Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini ve asayiş ve kamu düzenini sağlamak görevlerini üstlenen Bakanlık, buna ait hizmet ve çalışmaları denetleme yetkisine de sahiptir. Aynı Kanunda Bakanın emir veya onayı ile Bakanlığın merkez birimlerinin, bağlı kuruluşların, il ve ilçelerin işlem ve hesaplarını teftiş etmek ve denetlemek, inceleme ve soruşturma yapmak, çeşitli konularda inceleme ve araştırmalar ile merkez, il ve ilçe kuruluşlarının özel teftişlerini yapmak Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığına verilmiş görevlerdendir. Bakanlıkça bu görev yerine getirilmekte ise de, bu durumun jandarmanın kendi mevzuatında yer almasının uygulamada bazı aksamalara ve sürtüşmelere neden olduğu da bir gerçektir.

Bunun için denetim ve teftiş konusunun Kanun Hükmünde Kararname ile açıkça düzenlenmesi zorunlu görülmüştür.

Ek 2 nci madde ile, il ve ilçe jandarma komutanları için mülki sicil sistemi getirilmiştir.

Yürürlükteki Kanunda mülki sicille ilgili ayrı bir düzenleme yoktur. Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, jandarma subay ve astsubaylarının terfi ve sicil işlemlerinin Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına göre yürütüleceği belirtilmiştir. Uzman Jandarma Kanununun 13 üncü maddesi ile, askeri sicilin yanında mülki sicil de getirilmiştir.

Yeni düzenleme ile mülki idare amirlerine verilen ödev ve görevlerin yerine getirilmesinde kullanılacak güvenlik birimlerinden biri olan jandarma teşkilatı üzerinde de otorite sağlanması ve görevlerin aksatılmadan yerine getirilebilmesi imkanının verilmesi hedef alınmıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre doldurulan mesleki siciller de muhafaza edilmiştir.

Ek 3 üncü madde ile il ve ilçe jandarma komutanlarının izin kullanabilmeleri mahalli mülki amirin uygun görüşünün alınmasına bağlanmıştır.

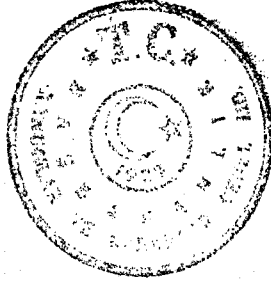
2803 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi ile Uzman Jandarma Kanununun 20 nci maddesi, izin işlemlerini Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına bağlamış olup, ek 3 üncü madde ile getirilen yenilik, il ve ilçe jandarma komutanları ile karakol komutanlarına izin verilmesinde ve bunların izinli olarak görevden ayrılmasında mülki amirin uygun görüşünün alınması zorunluluğudur. İzin sürelerinin belirlenmesinde askeri mevzuat hükümleri uygulanacaktır.

Bu düzenleme ile İl İdaresi Kanununun izinlerle ilgili hükümlerine işlerlik getirilmiş; görevin gereklerinin, içinde bulunulan durumun ve yakın geleceğin mülki amirlerce değerlendirilerek görevin aksamasını önleyecek şekilde izinlerin kullanılmasına imkan hazırlanmıştır.

K/ Madde 4- Yürürlük maddesidir.

/ Madde 5- Yürütme maddesidir.

B/ Hükümetin teklif ettiği maddeler

K/ JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda değişiklik yapılması; 24/6/1993 tarihli ve 3911 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 20 / 8 /1993 tarihinde kararlaştırılmıştır.

B/ Madde 1- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İhtisaslaşma gereği olarak, özel eğitim görmüş personel nokta atamasına tabi tutulur. Ancak nokta ataması yapılmayıp, il jandarma komutanlıkları emrine atanan astsubay ve uzman jandarmalardan emniyet ve asayiş görevi alacak olanların istihdam yerleri ve il içi yer değiştirmeleri il jandarma komutanının teklifi üzerine valinin onayı ile belirlenir."

B/ Madde 2- 2803 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (a) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

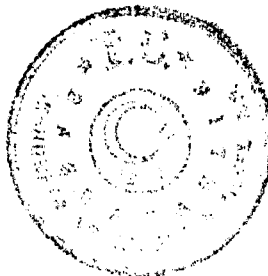
"Jandarmanın mülki görevlerini ilgilendiren ve disiplin cezasını gerektiren fiilleri ortaya çıktığında valiler, il jandarma alay komutanından; kaymakamlar, ilçe jandarma bölük komutanından gereken cezanın verilmesini talep ederler. Alay ve bölük komutanları bunlar hakkında, askeri mevzuat çerçevesinde gerekli işlemi yaparlar."

B/ Madde 3- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

B/ "Ek Madde 1- Mülki teşkilata tabi jandarmanın mülki görevleriyle ilgili eylem ve işlemleri İçişleri Bakanlığı ile valiler tarafından denetlenir ve teftiş edilir."

B/ "Ek Madde 2- İl jandarma alay ve ilçe jandarma bölük komutanları hakkında mesleki sicillerinden ayrı olarak, valilerce mülki sicil düzenlenir. Mülki sicilin düzenleme usul ve esasları Subay ve Astsubay Sicil Yönetmeliklerinde belirlenir."

B/ "Ek Madde 3- İl ve ilçe jandarma komutanları ile karakol komutanlarına izin verilmesinde ve izinli olarak görevden ayrılımlarında mahalli mülki amirin uygun görüşü alınır."

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

KHK/ 507

B/ Madde 4- Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

B/ Madde 5- Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

PROF. DR. T. ÇİLLER
BAŞBAKAN

SÜLEYMAN DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

E. İNÖNÜ Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.	N. CEVHERİ Devlet Bakanı	Y. AKTUNA Devlet Bakanı	M. GÖLHAN Devlet Bakanı
İ. TEZ Devlet Bakanı	B. S. DAÇE Devlet Bakanı	T. AKYOL Devlet Bakanı	G. MÜFTÜOĞLU Devlet Bakanı
N. KURT Devlet Bakanı	M. KAHRAMAN Devlet Bakanı	C. ERHAN Devlet Bakanı	M. ÇİLOĞLU Devlet Bakanı
E. ŞAHİN Devlet Bakanı	A. ŞANAL Devlet Bakanı	Ş. ERDEM Devlet Bakanı	M. S. OKTAY Adalet Bakanı
N. AYAZ Milli Savunma Bakanı	M. GAZİOĞLU İçişleri Bakanı	O. Kumbaracıbaşı H. ÇETİN Dışişleri Bakanı V.	İ. ATTİLA Maliye Bakanı
N. MENTEŞE Milli Eğitim Bakanı	O. KUMBARACIBAŞI Bay. ve İskan Bakanı	R. SERDAROĞLU Sağlık Bakanı	M. KÖSTEPEN Ulaştırma Bakanı
R. ŞAHİN Tarım ve Köylüleri Bakanı	M. MOĞULTAY Çal. ve Sos. GÜv. Bakanı	M. T. KÖSE Sanayi ve Ticaret Bakanı	V. ATASOY Enerji ve Tabii Kaynakları Bakanı
D. F. SAĞLAR Kültür Bakanı	A. ATEŞ Turizm Bakanı	H. EKİNCİ Orman Bakanı	R. AKÇALİP Çevre Bakanı

Dosya No.

